

ČESKÝ JAZYK 9. ROČNÍK

I. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a začlenění PT
<i>na konci 9. ročníku žák:</i>		
při naslouchání dešifruje a vyhodnocuje i nechtěná neverbální sdělení i rozpory mezi sdělením verbálním a neverbálním	vnímání nonverbálních signálů	OSV
účinně, výstižně a kultivovaně se dorozumívá, s ohledem na cíl projevu, jeho adresáta i na situaci cíleně využívá vhodné jazykové prostředky a vybírá vhodnou formu projevu,	jazykové prostředky s ohledem na účel, adresáta a situaci	
při ústním projevu používá vhodně adekvátní paralingvistické prostředky a vědomě i prostředky nonverbální	mluvní cvičení	
k oživení svých projevů používá prostředků obecné češtiny i dalších vrstev jazyka	obecná čeština, vrstvy jazyka	
před vypracování své práce si způsobem, který vyhovuje jeho stylu práce, shromáždí potřebné podklady a promyslí si strukturu svého projevu	promyšlení struktury projevu	
používá vhodného členění textu, v psaném textu používá úměrně vhodných formátů	členění textu	
vytvoří si vhodná kritéria a ukazatele k posouzení úrovně jazykového projevu, vyhodnotí podle nich svůj vlastní text i texty svých spolužáků i mluvené projevy spolužáků, případně s pomocí vyhodnocování nahrávky i svůj vlastní	kritéria a ukazatele hodnocení	
v různých zdrojích vyhledá ukázky funkčních stylů a doloží jejich typické znaky	funkční styly (hovorový, odborný, umělecký, publicistický, administrativní a řečnický) a jejich typické znaky	
ve skupině odhaluje typické postupy mediálních sdělení, rozezná prostředky vedoucí k větší zábavnosti textu v novinách a časopisech pro dospívající	stavba mediálních textů	MEDI
napíše vypravování, v němž použije vhodné jazykové prostředky	vypravování	OSV
napíše odborný text o něčem, co ho zajímá, využije k tomu různých informačních zdrojů,	výklad, odborné texty	
doдрžuje zásady citační etiky (uvádí všechny použité zdroje, cituje tak, aby byl zdroj identifikovatelný)		
formou veřejného ústního projevu prezentuje před ostatními úvahu se sebehodnocením či hodnocením jeho vztahů k jiným lidem, své názory podpoří vhodnou argumentací	úvaha	OSV
vhodným způsobem prezentuje výsledky své nebo skupinové práce (a to i před cizími posluchači), vybírá k tomu adekvátní prostředky včetně multimediálních	prostředky prezentace	OSV
rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace, rozpozná její jazykové i mimojazykové prostředky, rozeznává skryté významy a záměry autora (ústního i písemného projevu)	manipulativní komunikace	MEDI
věcně a podle pravidel diskutuje, rozvíjí myšlenky druhých, vyjádří i obhájí svůj vlastní názor, trpělivě a věcně ho vysvětluje, počítá s tím, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda, řídí diskusi spolužáků	diskuse	OSV

II. JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a začlenění PT
na konci 9. ročníku žák:		
vysvětlí základní důvody a způsob vývoje češtiny a vysleduje typické vývojové trendy v jejím současném vývoji	indoevropský a praslovanský původ českého jazyka vývoj českého jazyka	
v textu rozezná slova zastarávající i nově vytvořená	archaismus, historismus, neologismus	
rozezná základní podobnosti v příbuzných jazycích	slovanské, germánské a románské jazyky – indoevropské jazyky, indoevropský prajazyk	MULT
rozezná prvky obecné češtiny i nářečí, ve vhodné situaci a pro oživení svého spisovného jazykového projevu je uvědoměle používá	obecná čeština, nářečí, lašské nářečí	GLOB, MULT
Zvuková stránka jazyka a hláskosloví		
ve svých projevech vědomě využívá paralingvistických prostředků řeči	melodie a tempo řeči	
spisovně vyslovuje běžně používaná cizí slova, správně je i zapíše	cizí slova	
Nauka o slovech a tvoření slov		
rozumí způsobům obohacování české slovní zásoby a využívá je i ve svých projevech	obohacování slovní zásoby, aktivní a pasivní slovní zásoba	
vědomě a vhodně používá frazémů, zejména nejobvyklejších rčení a přísloví	metafora, metonymie, frazém	
usiluje o správné používání základní terminologie jednotlivých vědních oborů a slov cizího původu	terminologie	
používá slovníky pro určení významu slova, jeho stylové charakteristiky nebo citového zabarvení	práce se slovníky	
Tvarosloví		
správně skloňuje a používá správné tvary obecných i vlastních jmen přejatých (i cizí vlastní jména významných osobností)	skloňování jmen cizího původu	MULT
používá správný pravopis vlastních jmen a názvů	pravopis vlastních jmen	
Skladba		
vyjádří složité jevy a vztahy mezi nimi prostřednictvím různých synonymních prostředků, převádí jeden způsob vyjádření v synonymní vyjádření jinými prostředky (větný člen ve vedlejší větě,...) a vědomě z nich volí s ohledem na cíle projevu a na jeho pestrost	synonymní vyjádření ve skladbě	
v psaných projevech využívá různých možností zápisu přímé řeči	zápis přímé řeči	
rozpozná a cíleně používá jednočlenné věty slovesné i neslovesné	jednočlenné věty	
prostřednictvím přístavkové konstrukce vyjádří totožnost (i v psaném projevu), rozezná použití přístavku ve větě	přístavkové konstrukce	
rozezná nejčastější zvláštnosti ve stavbě věty a vhodně je používá	oslovení, samostatný větný člen, elipsa, vsuvka	
používá správného syntaktického pravopisu, správně používá i složitější pravidla shody přísudku s několikanásobným podmětem, používá správnou interpunkci ve větě jednoduché i v souvětích	shoda, interpunkce	
vhodně propojuje jednotlivé věty a souvětí v rozsáhlejším souvislém textu	výstavba textu	

III. LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a začlenění PT
na konci 9. ročníku žák:		
diskutuje o textu, jednoduše a srozumitelným způsobem prezentuje svou interpretaci textu, domýšlí možné varianty jeho pokračování, uceleně a srozumitelně reprodukuje přečtený text	promyšlení, reprodukce a interpretace textu	OSV
systematicky si vede poznámky o přečtených knihách a výpisky z nich, formuluje dojmy a myšlenky z četby	záznamy z četby, seznam přečtených knih	
z různých zdrojů si opatří dostupné informace o autorovi, uměleckém směru..., rozezná dostatečné množství nalezených informací (vyhodnocuje důvěryhodnost a použitelnost jednotlivých zdrojů), podstatné z nich smysluplně zpracuje a zaznamená (včetně mediální podoby) a předá je ostatním, a to v souvislostech s informacemi, které znali již dříve	referáty o literární historii	
seznamuje se s významnými díly a autory světové a české literatury včetně literatury XX. století, reprodukuje texty vybraných ukázek, vyjadřuje, jak na něj zapůsobily, čím jsou aktuální, porovnává jejich vyznění se svými zkušenostmi	historie literatury	GLOB, MULT
rozdělí v textu všeobecně platná fakta od názorů jeho autora a jednotlivých postav textu, vysvětlí motivy a příčiny jednání hrdinů, jejich názory i pocity porovnává se svými emocemi, rozlišuje jejich jednání a úmysly, porovnává jednání hrdinů textů ze svými zážitky a zkušenostmi	hrdina	OSV
rozpozná základní rysy výrazného individuálního autorského stylu	autorský styl	
argumentuje, proč považuje přečtenou knihu za hodnotné, nebo naopak konzumní dílo	kýč, konzumní dílo	OSV
jednoduše popíše strukturu (vědomě vybírá nevhodnější formu vyjádření – jazykové, obrázkové, lineární, rozvětvené, složitěji strukturované – prvků textu nebo vztahů mezi postavami a ději v textu) a jazyk literárního díla, při rozboru textu využívá základní literární pojmy	kompozice literárního díla, motiv, asociace, kontrast	
rozezná různé žánry literatury, na různých ukázkách určí jejich typické znaky	kaligram, epitaf, memoáry, biografie, autobiografie, reportáž	
porovnává ztvárnění stejného tématu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování	adaptace literárního díla	
s porozuměním používá pojmy ze světa divadla a filmu	jeviště, dekorace, nápověda, dějství, výstupy, scény	
v textu odliší informaci a reklamu, popis skutečného a fiktivního života (mediální zkratky a stereotypy), rozpozná mediální zjednodušení	výstavba mediálních textů	MEDI
vytváří vlastní jednoduché literární texty, verbalizuje své představy, využívá při tom své fantazie	vlastní tvorba	OSV , MEDI
vyhledává potřebné informace v různých druzích katalogů knihovny vedených v počítači, popíše další možnosti získání potřebných informací prostřednictvím knihovny	meziknihovní výpůjční služba	